

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi kansanterveyslain 19 ja 27 §:n, kunnallisista yleissairaaloista annetun lain sekä lasten päivähoitosta annetun lain 13 §:n muuttamisesta.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.

Esityksessä ehdotetaan kansanterveyslain ja kunnallisista yleissairaaloista annetun lain mukaisen toimintasuunnitelman sekä lasten päivähoitosta annetun lain mukaisen päivähoitosuunnitelman vahvistamisen menettelyn yksinkertaistamista. Suunnitelma vahvistettaisiin esityk-

sen mukaan vain ensimmäisen vuoden osalta. Tällaista järjestelmää sovelletaan jo nykyisin kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaista toimintasuunnitelmaa vahvistettaessa.

Esitykseen sisältyvät lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1980.

PERUSTELUT.

Pyrittäessä kehittämään kunnallista sairaalalaitosta ja terveydenhuoltoa luotiin 1970-luvun alussa sairaalalaitosta ja terveyskeskuksia koskeva suunnittelujärjestelmä, jossa suunnittelu-kauden pituus on viisi vuotta. Tätä koskevat perussäännökset sisältyivät kansanterveyslakiin (66/72) sekä kunnallisista yleissairaaloista annettuun lakiin (561/65).

Valtioneuvosto vahvistaa vuosittain valtakunnallisen suunnitelman toisaalta terveyskeskuksia ja toisaalta sairaanhoitolaitoksia varten. Tämän valtakunnallisen suunnitelman puitteissa lääkintöhallitus ja nyttemmin lääninhallitukset vahvistavat kuntien ja kuntainliittojen laatimat suunnitelmat. Terveyskeskuksia koskevat suunnitelmat vahvistetaan kukin erikseen, mutta sairaalalaitoksen osalta suunnittelualueen muodostaa keskussairaalapiiri. Näin ollen keskussairaalan laatima toimintasuunnitelma käsittää yhdistelmän kaikista keskussairaalapiirin alueella toimivien sairaanhoitolaitosten suunnitelmista.

Jos edellä tarkoitetut kuntien tai kuntainliittojen suunnitelmat ovat lain tai asetuksen

vastaisia tai jos ne eivät sovellu valtioneuvoston hyväksymään valtakunnalliseen suunnitelmaan taikka, jos ne muutoin ovat epätarkoituksenmukaisia, on suunnitelmat palautettava uudelleen käsiteltäväksi. Jos lääninhallitus katsoo, että sairaalaa tai terveyskeskusta ylläpitävän kunnan tai kuntainliiton uuttakaan päätöstä ei voida edellä sanotuilla perusteilla vahvistaa, lääninhallituksen tulee siirtää suunnitelma lääkintöhallituksen käsiteltäväksi. Jollei lääkintöhallitukseen katso voivansa suunnitelmaa vahvistaa, on lääkintöhallituksen saatettava asia valtioneuvoston lopullisesti päätettäväksi.

Myös sosiaalihuollon lainsäädäntöön kuuluvat laki lasten päivähoitosta (36/73) ja laki kehitysvammaisten erityishuollosta (519/77) sisältävät suunnittelujärjestelmänsä. Nämä poikkeavat kuitenkin eräiltä osin terveydenhuollon edellä kuvatuista suunnittelujärjestelmistä. Lasten päivähoiton valtakunnallisen suunnitelman hyväksyy valtioneuvoston asemesta sosiaali- ja terveysministeriö suunnitelman oltua ensin valtioneuvoston raha-asiaivaliokunnan käsitte-lyssä. Kehitysvammaisten erityishuollon suun-

nittelujärjestelmässä lääninhallitus vahvistaa toimintasuunnitelman vain ensimmäisen vuoden osalta ja antaa tarvittaessa ohjeita suunnitelman kehittämiseksi myöhempien vuosien osalta. Lisäksi lääninhallituksen on siirrettävä toimintasuunnitelman vahvistaminen suoraan valtioneuvoston ratkaistavaksi, jollei lääninhallitus katso voivansa suunnitelmaa vahvistaa. Lasten päivähoitossa lääninhallituksen on vastaavanlaisessa tapauksessa siirrettävä asia sosiaalihallituksen päätettäväksi.

Kuluneiden vuosien aikana ovat suunnittelu-järjestelmät ja eri sektoreiden suunnitelmien sisällöt oleellisesti kehittyneet ja yhtenäistyneet maan eri osissa. Suunnitelmien avulla on ollut mahdollista määrätietoisesti ohjata toiminnan painopisteitä ja tasoittaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusten tarjonnassa maan eri osissa olleita suuria eroja. Samalla suunnitteluvelvoite on herättänyt kunnissa ja kuntainliitoissa kiinnostusta useaa vuotta kattavaa suunnittelua kohtaan ja auttanut niitä omalta osaltaan sopeuttamaan sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistyötä käytettävissä olevien voimavarojen puitteisiin. Näin ollen suunnittelujärjestelmästä saatuja kokemuksia on pidettävä hyvinä.

Sosiaali- ja terveystalouden toteuttamisen kannalta hyväksi osoittautunut suunnittelujärjestelmä on kuitenkin hallinnollisesti muodostunut sekä kunnallishallinnolle että valtionhallinnolle tarpeettoman monimutkaiseksi. Suunnitelmien liiallinen yksityiskohtaisuus ja hankala vahvistamisen menettely ovat aiheuttaneet turhaa työtä ja hidastaneet suunnitelmien käsittelyä niin, että kunnat ja kuntainliitot ovat usein joutuneet laatimaan talousarvionsa ennen toimintasuunnitelman vahvistamista.

Hallitus pitää tärkeänä, että toimintasuunnitelmat laaditaan edelleen koko suunnitelmakauden käsittävinä, koska vain tällä tavoin voidaan saada kokonaiskuva sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistarpeista lähivuosien aikana. Suunnittelujärjestelmien saatua jo edellä kuvattua vakiintuneen sisällön voidaan sen sijaan pitää riittävänä sekä lääninhallitusten ja kunnallisten elinten käsittelyä helpottavana, että kehitysvammaisten erityishuollon toimintasuunnitelmien tavoin myös kansanterveystyötä ja erikoissairaanhoidtoa koskevat toimintasuunnitelmat sekä päivähoitosuunnitelmat vahvistettaisiin valtion viranomaisia sitovasti ainoastaan ensimmäisen vuoden osalta. Ehdotettu vahvistamisen menettely on myös valtionosuuden suoritamisen

kannalta nykyistä selkeämpi, sillä vahvistetun toimintasuunnitelman ensimmäinen vuosi muodostaa valtionosuuden suorittamisen perustan.

Toimintasuunnitelman myöhempien vuosien osalta annettaisiin tämän käsittelyn yhteydessä suunnitelman yleistä sisältöä koskevia ohjeita. Kuntien ja kuntainliittojen asiana olisi seuravaa suunnitelmaa laatiessaan ottaa näitä näkökohtia huomioon tarpeelliseksi katsomaan laajuudessa. Edellä kuvattua menettelytavan käyttöönotto on omiaan helpottamaan ja jouduttamaan suunnitelmien käsittelyä toisaalta kunnallisissa elimissä sekä toisaalta lääninhallituksissa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisen kannalta kunnat ja kuntainliitot saavat myös ehdotetun suunnittelujärjestelmän puitteissa riittävän tiedon niistä suuntaviivoista, joiden mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelua ja toimintaa olisi lähivuosina kehitettävä.

Suunnittelujärjestelmien hallinnollista yksinkertaistamista selvitetään parhaillaan laaja-alaisesti sosiaali- ja terveysministeriön asettamassa työryhmässä. Hallituksen tarkoituksena on työryhmän saatua tehtävänsä suoritetuksi ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin suunnittelujärjestelmän keventämiseksi. Työryhmän määräaika päättyy 30 päivänä toukokuuta 1980, joten sen ehdotuksia voidaan ryhtyä käytännössä toteuttamaan aikaisintaan vuosia 1982—86 koskevalla suunnittelukierroksella.

Jo seuraavaa, vuosia 1981—1985 koskevaa suunnittelukierrosta ehdotetaan hallinnollisesti kevennettäväksi toimintasuunnitelmien vahvistamisen osalta tarkistamalla kansanterveyslain 19 ja 27 §:ää, kunnallista yleissairaaloista annetun lain 6 b, 25 ja 32 §:ää sekä lasten päivähoitosta annetun lain 13 §:ää edellä kuvattulla tavalla.

Lakiehdotusten toteuttamisesta on seurauksena suunnittelujärjestelmän keveneminen ja hallintokustannusten väheneminen.

Muutokset on tarkoitus saattaa voimaan vuoden 1980 heinäkuun alusta siten, että niitä sovellettaisiin ensi kerran käsiteltäessä vuosia 1981—1985 koskevia suunnitelmia, jotka tulevat lääninhallitusten käsiteltäviksi vuoden 1980 aikana.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

kansanterveyslain 19 ja 27 §:n muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä tammikuuta 1972 annetun kansanterveyslain (66/72) 19 §:n 2 ja 3 momentti sekä 27 §:n 1 momentti,

sellaisena kuin niistä ovat 19 §:n 2 momentti 27 päivänä elokuuta 1976 annetussa laissa (737/76) ja 27 §:n 1 momentti 18 päivänä heinäkuuta 1975 annetussa laissa (592/75),
 sekä

lisätään 19 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 27 päivänä elokuuta 1976 annetulla lailla sekä 2 päivänä syyskuuta ja 29 päivänä joulukuuta 1976 annetuilla laeilla (788 ja 1119/76), uusi 2 momentti, jolloin muutettu 2 ja 3 sekä nykyinen 4 momentti siirtyvät 3—5 momentiksi, sekä 27 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa 18 päivänä heinäkuuta 1975 annetussa laissa, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2—4 momentti siirtyvät 3—5 momentiksi, seuraavasti:

19 §.

 Lääninhallituksen tulee vahvistaa toimintasuunnitelma ensimmäisen kalenterivuoden osalta ja antaa tarvittaessa ohjeita suunnitelman kehittämiseksi myöhempien vuosien osalta.

Toimintasuunnitelma on vahvistettava hyväksytyssä muodossa. Siihen voidaan kuitenkin tehdä oikaisunluonteisia korjauksia. Jos suunnitelma on vahvistettavilta osin lain tai asetuksen tahi viimeksi hyväksytyn valtakunnallisen suunnitelman vastainen taikka epätarkoituksenmukainen, se on palautettava uudelleen käsiteltäväksi. Jos lääninhallitus katsoo, ettei valtuuston uuttakaan päätöstä voida sanotuista syistä vahvistaa, toimintasuunnitelman vahvistamista koskeva asia on siirrettävä lääkintöhallituksen käsiteltäväksi. Jollei lääkintöhallitukseen katso voivansa suunnitelmaa vahvistaa, on lääkintöhallituksen saatettava asia valtioneuvoston lopullisesti päätettäväksi.

Muutettaessa vahvistettua toimintasuunnitelmaa valtioneuvoston vahvistaman valtakunnal-

lisen suunnitelman muutoksen johdosta tai muusta syystä on noudatettava, mitä 1—3 momentissa on säädetty toimintasuunnitelman laatimisesta, hyväksymisestä ja vahvistamisesta.

27 §.

Terveyskeskusta ylläpitävälle kunnalle tai kuntainliitolle suoritetaan valtionosuutta perustamiskustannuksiin sekä kultakin kalenterivuodelta vahvistetun toimintasuunnitelman toteuttamisesta aiheutuviin käyttökustannuksiin.

Jos toimintasuunnitelmaa ei ole 19 §:ssä säädetyllä tavalla vahvistettu, suoritetaan valtionosuus viimeksi vahvistetun toimintasuunnitelman mukaisiin kustannuksiin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1980, ja sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vahvistettaessa vuosia 1981—1985 koskevia toimintasuunnitelmia.

Laki

kunnallisista yleissairaaloista annetun lain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kunnallisista yleissairaaloista 29 päivänä lokakuuta 1965 annetun lain (561/65) 6 b §:n 4 momentti, 25 §:n 1 momentti ja 32 §:n 2 momentin johdantolause, sellaisina kuin niistä ovat 6 b §:n 4 momentti 27 päivänä elokuuta 1976 annetussa laissa (751/76) sekä 25 §:n 1 momentti ja 32 §:n 2 momentin johdantolause 18 päivänä heinäkuuta 1975 annetussa laissa (595/75), sekä

lisätään 6 b §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna 11 päivänä heinäkuuta 1972 annetulla lailla (550/72) ja mainitulla 27 päivänä elokuuta 1976 annetulla lailla, uusi 4 momentti, jolloin muutettu 4 ja nykyinen 5 momentti siirtyvät 5 ja 6 momentiksi, sekä 25 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna mainitulla 18 päivänä heinäkuuta 1975 annetulla lailla sekä 19 päivänä joulukuuta 1975 ja 26 päivänä kesäkuuta 1978 annetuilla laeilla (991/75 ja 506/78), uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2—5 momentti siirtyvät 3—6 momentiksi, seuraavasti:

6 b §.

Lääninhallituksen tulee vahvistaa toimintasuunnitelma ensimmäisen kalenterivuoden osalta ja antaa tarvittaessa ohjeita suunnitelman kehittämiseksi myöhempien vuosien osalta.

Toimintasuunnitelma on vahvistettava hyväksytyssä muodossa. Siihen voidaan kuitenkin tehdä oikaisunluonteisia korjauksia. Jos suunnitelma on vahvistettavilta osin lain tai asetuksen tahi viimeksi hyväksytyn valtakunnallisen suunnitelman vastainen taikka epätarkoituksenmukainen, se on palautettava uudelleen käsiteltäväksi. Jos lääninhallitus katsoo, ettei liittovaltuuston uuttakaan päätöstä voida sanoituista syistä vahvistaa, toimintasuunnitelman vahvistamista koskeva asia on siirrettävä lääkintöhallituksen käsiteltäväksi. Jollei lääkintöhallitukseen katso voivansa suunnitelmaa vahvistaa, on lääkintöhallituksen saatettava asia valtioneuvoston lopullisesti päätettäväksi.

25 §.

Keskussairaalan kuntainliitolle suoritetaan valtionosuutta perustamiskustannuksiin sekä

kultakin kalenterivuodelta vahvistetun toimintasuunnitelman toteuttamisesta aiheutuviin käyttökustannuksiin.

Jos toimintasuunnitelmaa ei ole 6 b §:ssä säädetyllä tavalla vahvistettu, suoritetaan valtionosuus viimeksi vahvistetun toimintasuunnitelman mukaisiin kustannuksiin.

32 §.

Paikallissairaala ylläpitävälle kunnalle tai kuntainliitolle suoritetaan valtionosuutta 25 §:n 1, 2 sekä 4—6 momentin säännösten mukaisesti kuitenkin siten, että perustamiskustannuksiin suoritetaan valtionosuutta kuntien kanto-kykyluokituksesta annetussa laissa tarkoitettujen kanto-kykyluokkien perusteella seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1980, ja sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vahvistettaessa vuosia 1981—1985 koskevia toimintasuunnitelmia.

3.

Laki

lasten päivähoidosta annetun lain 13 §:n muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan lasten päivähoidosta 19 päivänä tammikuuta 1973 annetun lain (36/73) 13 §, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 27 päivänä elokuuta 1976 annetulla lailla (726/76), näin kuuluvaksi:

13 §.

Päivähoitosuunnitelman hyväksyy kunnanvaltuusto ja vahvistaa lääninhallitus, jolle suunnitelma on alistettava valtakunnallisessa suunnitelmassa määrättyssä ajassa.

Lääninhallituksen tulee vahvistaa suunnitelma ensimmäisen kalenterivuoden osalta ja antaa tarvittaessa ohjeita suunnitelman kehittämiseksi myöhempien vuosien osalta.

Suunnitelma on vahvistettava hyväksytysässä muodossa. Siihen voidaan kuitenkin tehdä oikaisunluonteisia korjauksia. Jos suunnitelma on vahvistettavilta osin lain tai asetuksen tahi viimeksi hyväksytyn valtakunnallisen suunnitelman vastainen taiikka epätarkoituksenmukainen, se on palautettava uudelleen käsiteltäväksi. Jos lääninhallitus katsoo, ettei valtuuston uuttakaan päätöstä voida sanotuista

syistä vahvistaa, suunnitelman vahvistamista koskeva asia on siirrettävä sosiaalishallituksen käsiteltäväksi. Jollei sosiaalishallitukseen katso voivansa suunnitelmaa vahvistaa, on sosiaalishallituksen saatettava asia sosiaali- ja terveysministeriön lopullisesti päätettäväksi.

Muutettaessa vahvistettua päivähoitosuunnitelmaa sosiaali- ja terveysministeriön vahvistaman valtakunnallisen suunnitelman muutoksen johdosta tai muusta syystä on noudatettava, mitä 1—3 momentissa on säädetty suunnitelman hyväksymisestä ja vahvistamisesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1980, ja sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vahvistettaessa vuosia 1981—1985 koskevia toimintasuunnitelmia.

Helsingissä 28 päivänä maaliskuuta 1980.

Tasavallan Presidentti

URHO KEKKONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Luja-Penttilä*

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...